

Saksframlegg

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
52/19	Arealutvalget	03.09.2019

Saksbehandler: Siri Vannebo

Arkivsak: 2019/4626

Dato: 29.08.2019

Søknad fra norsk institutt for vannforvaltning om tillatelse til å lande med helikopter på innsjøer i perioden 15. september til 1. desember 2019

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Med hjemmel i § 6 i Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag innvilges NIVA, eller den som på oppdrag fra NIVA skal foreta vannprøvetagning, tillatelse til å lande med helikopter på Sørvikvatnet, Storskartjønna, Aunbuvatn, Okstjønn, Hyllvatnet, Svartjønn og Østre Løsvatn.

Vilkår:

1. Tillatelsen gjelder én landing per innsjø i perioden 01. september – 15. desember 2019.
2. Flygingen skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker, det legges særlig vekt på hensynet til reindriftsnæringa og evt. pågående stor- og småviltjakt.
3. Kommunen henstiller NIVA om å kontakte Fosen reinbeitedistrikt før prøvetakingen starter.

Kommunen gjør oppmerksom på at grunneier har rett til å begrense eller nekte motorferdsel på egen eiendom, og at det også er nødvendig med samtykke fra grunneier til «landingen».

Saksprotokoll i Arealutvalget - 03.09.2019

Behandling:

Kommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

Endelig vedtak:

Med hjemmel i § 6 i Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag innvilges NIVA, eller den som på oppdrag fra NIVA skal foreta vannprøvetagning, tillatelse til å lande med helikopter på Sørvikvatnet, Storskartjønna, Aunbuvatn, Okstjønn, Hyllvatnet, Svartjønn og Østre Løsvatn.

Vilkår:

1. Tillatelsen gjelder én landing per innsjø i perioden 01. september – 15. desember 2019.
2. Flygingen skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker, det legges særlig vekt på hensynet til rein driftsnæringa og evt. pågående stor- og småviltjakt.
3. Kommunen henstiller NIVA om å kontakte Fosen reinbeitedistrikt før prøvetakingen starter.

Kommunen gjør oppmerksom på at grunneier har rett til å begrense eller nekte motorferdsel på egen eiendom, og at det også er nødvendig med samtykke fra grunneier til «landingen».

Oppsummering:

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) søker tillatelse til å lande med helikopter på innsjøene Sørvikvatnet, Storskartjønn, Aunbyvatn, Okstjønn, Hyllvatnet, Svartjønn og Østre Løsvatn i perioden 15. september til 1. desember 2019 i forbindelse med innhenting av vannprøver. Helikoptret skal ikke lande fysisk på innsjøene, men ta opp prøvene med vannhenter mens helikoptret er i lufta over vannet. NIVA skal undersøke om lag 1.000 innsjøer i Norge for å se på effekter av forurensa luft og nedbør. Det anbefales at NIVA får dispensasjon fra § 6 i Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Saksutredning

NIVA skal undersøke om lag 1.000 innsjøer i Norge for å se på effekter av forurensa luft og nedbør. De har fått i oppdrag fra Miljødirektoratet å innhente landingstillatelse for helikopter på de innsjøene som er omfattet av undersøkelsen. I Indre Fosen gjelder dette Sørvikvatnet, Storskartjønn, Aunbyvatn, Okstjønn, Hyllvatnet, Svartjønn og Østre Løsvatn. Hyllvatnet er kalt *Hyttvatnet* i søknaden, men ifølge kartet som følger søknaden er det Hyllvatnet mellom Flinthøia og Durmålshaugen som skal prøvetas.

Iht. søknaden skal prøvene tas fra lufta, dvs. at helikoptret ikke skal lande fysisk på innsjøene, men ta opp prøven med vannhenter mens helikoptret er i lufta over vannet. NIVA anslår at det tar 2-3 minutter i hver innsjø. Det skal tas én prøve per innsjø og denne skal fortrinnsvis tas midt på vatnet. For å sikre godt flyvær og effektiv logistikk ønsker de stående tillatelse i perioden 1. september til 15. desember. Det er NIVA på vegne av Miljødirektoratet som søker, men de ber om at tillatelsen må kunne nyttes av den oppdragstaker som skal gjennomføre prøvetagningen.

Lovgrunnlaget: Etter §3 i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) er det ikke tillatt med motorferdsel med mindre annet følger direkte av loven eller etter vedtak med hjemmel i loven. §4 definerer hvilke formål som har direkte hjemmel. Etter § 6 i Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag kan kommunestyret eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer – etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover bestemte paragrafer (§§ 2,3,4 og 5) dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte. Før en eventuell tillatelse kan gis, skal transportbehovet vurderes mot mulig skade og ulemper for natur og naturmiljø. Det følger videre av motorferdselloven at loven ikke tar sikte på å hindre nødvendig ferdsel til anerkjente nytteformål, men at det er den unødvendige og fornøylespregede ferdselen som skal reguleres. Saker vedr. bruk av motorkjøretøyer i utmark skal videre vurderes etter Naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering/alternative løsninger

Formålet med motorferdselloven er «ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark med sikte på vern om naturmiljøet og fremme trivselen». Det følger videre av loven at den ikke tar sikte på å hindre nødvendig ferdsel til anerkjente nytteformål, men at det er den unødvendige og fornøylespregede ferdselen som reguleres. I Indre Fosen kommune er det streng praksis når det gjelder motorferdsel i utmark. Det gjelder spesielt barmarkskjøring og bruk av luftfartøy til oppgaver som ellers kan utføres til fots. For lufttransport er det viktig at dette foregår skånsomt, særlig med tanke på forstyrrelser for både vilt og beitedyr.

Interesser i områdene som skal prøvetas:

Næringsavdelinga i kommunen viser til at det foregår storviltjakt i hele kommunen fra 10 august (rådyrbukk), 1. september (hjort), 25. september (generell rådyrjakt og elgjakt) Jaktidsrammen varer til 23. desember. Erfaringsmessig starter elgjakta i gamle Rissa kommune (dvs. Sørvikvatnet) 5. oktober, mens i gamle Leksvik kommune (dvs. resten av innsjøene som skal prøvetas) starter elgjakta 25. september. Det foregår småviltjakt fra 10. september.

Kommunen er beiteområde for tamrein. Viser til reindriftskart:

https://kilden.nibio.no/?X=7068086.72&Y=268138.83&zoom=6&lang=nb&topic=reindrift&bgl_ayer=graatone_cache. For øvrig oppfordres dere til å kontakte Fosen reinbeitedistrikt v/Leif Arne Jåma tlf 472 57 667 epost leifarnej@gmail.com for å avklare om prøvetakingen kan komme i konflikt med reindriftras bruk av områdene i prøvetakingsperioden.

Vurdering etter naturmangfoldloven:

Tabell 1 Eksisterende kunnskap i Naturbase og Artskart 20.08.2019

Innsjø	Naturbase: verne-område	Naturbase: arter av nasjonal forvaltningsinteresse	Naturbase: utvalgte naturtyper	Artskart rødliste
Sørvikvatnet	Nei	Granbendellav	Gammel barskog	Stokkand og smålom
Okstjønna	Nei	Nei	Nei	Nei
Storskartjønna	Nei	Nei	Nei	Nei
Svartjønna	Nei	Nei	Nei	Nei
Hyllvatnet	Nei	Nei	Nei	Nei
Aunbuvatnet	Nei	Nei	Nei	Nei
Østre Løsvatn	Nei	Nei	Nei	Jernspurv og hubro

Den omsøkte helikopterflygingen vil være en kortvarig, forbigående forstyrrelse som kun marginalt kan påvirke naturmangfoldet i eller omkring innsjøene. Lavflyging og stillstans med helikopter i lufta ved prøvetakingen medfører støyforurensning, men det er ikke registrert naturmangfoldinteresser som er støyfølsomme ved så kort støyeksponering som det legges opp til her. Bruk av helikopter vil ikke føre til miljøforringelse. Flygingen vil innebære en forbigående kortvarig støyforurensning som ikke vil sette spor i terrenget. I september foregår det flytting av rein i området. Det anses at man kan unngå konflikter med reindriftra dersom man kontakter dem før flyging slik at man unngår å skremme flokken. Det anses som at en har tilstrekkelig kunnskap om virkningene av omsøkte helikopterflyging, jfr.

Naturmangfoldlovens § 8. Det vurderes derfor dithen av en tillatelse ikke strider mot føre-varprinsippet, jfr. Naturmangfoldlovens § 9. Omsøkte helikopterflyging inngår i et nasjonalt prosjekt på forurensning av innsjøer. Det er derfor ikke fare for at så mange andre vil kunne

søke om tillatelse på samme grunnlag og således skape presedens for en utvikling som på sikt vil kunne skade verneformålet, jfr. Naturmangfoldlovens § 10. Det vurderes dithen at dette prosjektet vanskelig kan gjennomføres uten bruk av helikopter, jfr.

Naturmangfoldlovens § 12. Vurdering av saken etter prinsippet i naturmangfoldlovens § 11 anses som irrelevant.

NIVA ønsker å foreta en enkeltlanding på disse sju innsjøene, noe som i seg selv ikke vil medføre rent fysiske virkninger på naturen. Vannprøvetagning er for så vidt ikke en oppgave som ikke kan løses på annen måte, det alternativet som framstår som mest naturlig er at dette blir gjort fra båt. Men når NIVA skal foreta prøvetagning fra 1.000 innsjøer er det behov for å løse dette på en enkel og rasjonell måte. Kommunedirektøren mener dette ikke medfører særlig risiko for skade eller ulempe for natur og miljø, såfremt man er bevisst de forhold som bemerkes fra kommunens næringsavdeling. Hensynene nevnt i naturmangfoldloven §§8-12 anses med det å være tilstrekkelig ivaretatt.

Kommunen gjør oppmerksom på at grunneier har rett til å begrense eller nekte motorferdsel på egen eiendom, og at det også er nødvendig med samtykke fra grunneier til «landing».

Av hensyn til allmenne publikumsinteresser er det viktig at grunneierne er informert om når prøvetagningen vil finne sted. Kommunen oppfordrer derfor til at NIVA eller den som skal utføre oppdraget varsler grunneierne i forkant.

Vedlegg

1 Søknad om løyve til å lande med helikopter i perioden 15. september - 1. desember 2019